

Πρόσωπα και Ιστορίες

ΚΥΡΙΑΚΗ 2 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2017

«ΠΑΝΤΟΥ
ΥΠΑΡΧΟΥΝ
ΠΕΙΡΑΣΜΟΙ»

Το 24ωρο ενός ιερομονάχου
στην Ανω Μυρτιά

Ο Θεσσαλονικιός που γεμίζει με φωτογραφίες το «βιβλίο της ζούγκλας»

Ο «Ομπάμα» του Καναδά που έκανε την Ομογένεια να τον λατρεύει για το «Ζήτω η Ελλάς!»
Ο πιανίστας γιος του Γιώργου Κωνσταντίνου μιλάει για την έννοια του μοιραίου στη ζωή
Η φανέλα με το «10». Οι αρτίστες του χλοοτάπητα που μπορούν να γυρίσουν ένα ματς

■ ΤΟ ΩΡΟΣΚΟΠΙΟ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ (16) ■ ΤΟ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΕΠΤΑ ΜΕΡΕΣ ΜΕ ΕΠΙΛΟΓΕΣ (18-21)

ΜΕ ΕΝΑ ΚΛΙΚ «ΣΤΑΜΑΤΑΕΙ» ΤΟ ΣΥΜΠΑΝ ΚΑΙ «ΔΑΜΑΖΕΙ» ΤΗΝ ΑΓΡΙΑ ΦΥΣΗ

Ο Θεσσαλονικιός Θοδωρής Μάττας από το «National Geographic» βρέθηκε να διοργανώνει σαφάρι για υποψήφιους φωτογράφους και να αποκαλύπτει τη «γλώσσα του σώματος» των ζώων

ΕΙΚΟΝΕΣ ΖΩΗΣ

Από τη
ΧΑΡΑ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗ

Από την ερασιτεχνική παρατήρηση νεφελωμάτων και γαλαξιών βρέθηκε στις άγριες σαβάνες της Αφρικής και τις ιλουστρασιόν σελίδες του «National Geographic»! Με φόντο του τα χρυσοκόκκινα δειλινά στο Σερνεγκέτι της Τανζανίας και τις απολαυστικές ανατολές στις αχανείς, ανέγγιχτες εκτάσεις της Κένυας, ο Θεσσαλονικιός φωτογράφος Θοδωρής Μάττας σπίνει ατελείωτες ώρες καρτέρι για τα πολυπόθητα «κλικ» του. Πολλά εξ αυτών έχουν δημοσιευθεί σε διεθνή περιοδικά, βιβλία και ημερολόγια ανά τον κόσμο, ενώ μέρος της δουλειάς του έχει χρησιμοποιηθεί για εκπαιδευτικούς σκοπούς σε πανεπιστήμια, σχολεία και επιστημονικά ιδρύματα.

Κάθε χρόνο ηγείται φωτογραφικών σαφάρι στην Αφρική, όπου διδάσκει σε αρχάριους αλλά και πιο έμπειρους συναδέλφους του την απαιτη-

τική τέχνη της wildlife φωτογράφισης, «μεταφράζοντας» τη δυσνόητη -στη μεγάλη πλειοψηφία- «γλώσσα του σώματος» των αγρίων ζώων! Τα βραβεία και οι διακρίσεις που έχει λάβει προέρχονται από τους μεγαλύτερους φωτογραφικούς διαγωνισμούς παγκοσμίως, μεταξύ των οποίων το Veolia Wildlife Photographer of the year, το National Wildlife Federation photo contest, το GDT European wildlife photographer of the Year, το International Photography Awards και το Prix de la photographie Paris.

«Η πρώτη μου επαφή με τη φωτογραφία έγινε για χάρη της αστρονομίας» αναφέρει στην «Κυριακάτικη ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ» ο Θοδωρής Μάττας. «Ήταν μια διαδικασία που με εκπαιδευσε για αυτά που θα ακολουθούσα! Όταν πρέπει να εστιάζεις τη φωτογραφική σου μηχανή χειροκίνητα σε αντικείμενα του ουρανού, τότε έχεις εκπαιδευθεί ακούσια να αντιμετωπίζεις οποιαδήποτε δυσκολία παρουσιαστεί στη wildlife φωτογραφία. Η μεγάλη μου αγάπη βέβαια ήταν η φύση και τα άγρια

ζώα κι έτσι γρήγορα έστρεψα όλη μου την προσοχή εκεί» προσθέτει. Το αντικείμενο των λήψεών του δεν άργησε να πέσει στην αντίληψη των υπευθύνων του «National Geographic». Η «Βίβλος» της άγριας ζωής δέχεται καθημερινά προς αξιολόγηση κατά μέσον όρο περίπου 3.000 φωτογραφίες! «Από αυτές θα επιλέξουν 10 με 12, τις οποίες θα δημοσιεύσουν στο site τους και ίσως αργότερα στο περιοδικό ή σε άλλες εκδόσεις τους. Καταλαβαίνει, λοιπόν, κανείς ότι για να τραβήξεις το ενδιαφέρον των εκδότων του «NG», που στην καριέρα τους έχουν δει κυριολεκτικά τα πάντα, πρέπει να είσαι όσο το δυνατόν πιο πρωτότυπος κι αυθεντικός. Είχα την τύχη να επιλεγώ αρκετές φορές, κάτι που με γεμίζει με χαρά και αυτοπεποίθηση. Αν σε διαλέγουν αυτοί, τότε σημαίνει ότι κάτι κάνεις σωστά» επισημαίνει ο φωτογράφος.

Πώς γεννήθηκε όμως η αδυναμία του για τη φύση και τα ζώα; Όπως θυμάται ο ίδιος, όλα ξεκίνησαν από την παιδική του ηλικία. «Παρακολουθούσα σχεδόν εκστασιασμένος τα ντοκιμαντέρ γύρω από την άγρια φύση που πρόβαλλε η κρατική τηλεόραση της δεκαετίας του '80 και ονειρευόμουν κάποια στιγμή να βρεθώ εκεί. Όταν τα κατάφερα, ήξερα ότι δεν υπήρχε επιστροφή. Ήταν ένα όνειρο που έγινε πραγματικότητα».

Πλέον, φροντίζει να περνάει το «mikρόβιο» της αγάπης για τη φύση και τη φωτογραφία στη μικρή του κόρη, Εριέττα, με ενθαρρυντικά, όπως λέει, αποτελέσματα.

Με «μοντέλο» ένα ροτβάιλερ

Στα πρώτα του βήματα είχε... συμπαραστάτη το ροτβάιλερ της οικογένειας, τον Sando. «Πέρα από πιστός φίλος και φύλακας, ήταν και «βοηθός» μου! Πολλές φορές το χρησιμοποιούσα για να δοκιμάζω τεχνικές και γωνίες λήψης που θα εφαρμόζα εν συνεχεία στην Αφρική με τα άγρια ζώα. Πέρα από τα τεχνικά στοιχεία, η συμβίωση με ένα τόσο δυνατό, έξυπνο, δοτικό ζώο συντροφιάς μου έδωσε την ευκαιρία να μάθω βιωματικά πόσο υπέροχο, γεμάτο ευφύια και συναισθήματα είναι το ζωικό βασίλειο εν γένει! Ο πιστός μου φίλος «έφυγε» από κοντά μου σε βαθιά σκυλία «γεράματα» και είναι πάντα μέσα στην καρδιά μου» αναφέρει.

Στην πορεία, τα ταξίδια του τον έφεραν σχεδόν σε όλες τις χώρες της Ανατολικής και Νότιας Αφρικής, εκτός από την Μπωτσουάνα και το μαγικό Δέλτα του Οκαβάνγκο. «Κατεβαίνοντας από το αεροπλάνο νιώθω ότι σαν να πηγαίνω σε έναν εξωτικό προορισμό, αλλά σαν να γυρίζω στο σπίτι μου» λέει.

«Στα πρώτα χρόνια της ενασχόλησής μου με τη wildlife φωτογραφία, υπήρξε ένα περιστατικό που σίγουρα μου έγινε μάθημα! Την τελευταία ημέρα του ταξιδιού μου, περίπου μισό χιλιόμετρο πριν βγει το τζιπ από τα όρια του εθνικού πάρκου Μασάι Μάρα στην Κένυα, με κατεύθυνση το αεροδρόμιο, αποφασίζω ότι είναι ώρα να μαζέψω τον εξοπλισμό μου, οπότε πακετάρω κάμερες και φακούς. Το τζιπ σταματά απότομα. Και τι να δω... Ένα σέρβαλ (αφρικανική αγριογάτα, νυκτόβια, πολύ σπάνια να τη δεις πρωί) όχι μόνο βρίσκεται σε κοινή θέα στο φως της ημέρας, αλλά ενεδρεύει και κυνηγά κάτι που κινείται στα χόρτα! Πανικόβλητος, προσπαθώ να πάσω τη φωτογραφική μου μηχανή, όμως είναι αργά! Το σέρβαλ με ένα επιτόπιό άλμα ύψους 1-1,5 μέτρο ουσιαστικά προσγειώνεται πάνω στο θήραμά του, φεύγοντας με ένα τροκκικό στο στόμα! Έχασα τη μεγάλη ευκαιρία για μια σπάνια κι εκπληκτική φωτογραφία. Εκτοτε έχω πάντα μια φωτογραφική μηχανή σε ετοιμότητα».

Πολύωρο καρτέρι

«Η μεγάλη δυσκολία της φωτογραφίας άγριας φύσης είναι ότι το θέμα σου δεν είναι ποτέ συνεργάσιμο. Δεν θα κοιτάξει την ώρα που το θες, δεν θα δράσει όταν το φως είναι καλό ή το κάδρο σου σωστό. Αν δεν έχεις την απαιτούμενη υπο-

μονή, την οποία τροφοδοτεί το πάθος και η αγάπη γι' αυτό που κάνεις, θα κουραστείς, θα βαρεθείς, πριν παρουσιαστεί μπροστά σου η μαγική στιγμή. Σπουδαιότεροι φωτογράφοι άγριας φύσης θα γίνουν όσοι έχουν αποφασίσει ότι ούτε ο κόπος ούτε ο χρόνος θα τους εμποδίσουν να πετύχουν την τέλεια φωτογραφία! Οι υπόλοιποι θα έχουν τις τυχερές στιγμές τους (beginners luck), όμως σε βάθος χρόνου θα εγκαταλείψουν. Έχει τύχη να περιμένω ακίνητος σε ένα σημείο 3-4 ώρες σερί, για μία λήψη. Τα μυαλά είναι απόλυτα συγκεντρωμένα στη σκηνή που αναμένω να εκτυλιχθεί. Δεν σκέφτομαι ούτε την οικογένειά μου, ούτε τι έχω αφήσει πίσω, μόνο με ποιες ρυθμίσεις στη μηχανή μου θα πετύχω τα αποτελέσματα που επιθυμώ. Η διαδικασία τις απόλυτες συγκέντρωσης είναι κοπιαστική σωματικά και πνευματικά».

Όπως εξηγεί ο κ. Μάττας, «είναι απαραίτητο να γνωρίζεις τις συνήθειες, τη γλώσσα του σώμα-

τος του ζώου, διότι έτσι μπορείς να σχεδιάσεις-σκηνοθετήσεις τη φωτογραφία. Αν δεν ξέρεις ότι τα λιοντάρια κοιμούνται περίπου 20 ώρες την ημέρα κι ότι γύρω στο μεσημέρι βρίσκονται κάτω από μια σκιά και ποτέ σε ανοιχτό πεδίο, υπάρχει η

«Η μεγάλη δυσκολία είναι ότι το θέμα σου δεν είναι ποτέ συνεργάσιμο»

πιθανότητα να περιμένεις μάτια το κοιμώμενο λιοντάρι που πέτυχε διπλά στον θάμνο κι αυτό το άτιμο να μη σηκώνει ούτε μία φορά το κεφάλι του! Αντίθετα, αν θες να φωτογραφίσεις τοιγά να κυνηγάει, θα πρέπει να ξέρεις ότι συνήθως το κάνει μέσα στο καταμεσήμερο για να αποφύγει να του κλέψουν τη λεία τα λιοντάρια και οι ύαινες, που εκείνη την ώρα δεν είναι καθόλου δραστήρια! Τα πιο δύστροπα πάντως ζώα είναι τα βουβάλια και οι ιπποπόταμοι. Αμφότερα έχουν οξύθυμο χαρακτήρα και συνήθως, όταν νιώσουν ότι απειλούνται, επιτίθενται».

Όσο για τις μεγάλες του συμπάθειες; Απαντά **ΓΥΡΙΣΤΕ ΣΕΛΙΔΑ**

1. «Πατρότητα». Ένα από τα τρυφερά «κλικ» με πρωταγωνιστές τον «βασιλιά της ζούγκλας» και το μικρό του. **2.** «Ο πρίγκιπας με τις βούλες» με τον φακό του Θεόδωρη Μάττα. **3.** Η πορεία των ελεφάντων. Ένα από τα αγαπημένα κάδρα του Θεσσαλονικιού φωτογράφου. **4.** Ο Θεόδωρος Μάττας ξεκίνησε την ενασχόλησή του με τη φωτογραφία από την παρατήρηση των πλανητών. **5.** Η φωτογραφική ομάδα στην Κένυα. **6.** «Βασιλική στοργή». Μια λέαινα με το μωρό της σε τρυφερό στιγμιότυπο. **7.** Τα επαναλαμβανόμενα μοτίβα της ζέβρας ενθουσιάζουν καλλιτεχνικά τον φωτογράφο

1. Αόρατη απειλή. Η «καμουφλαρισμένη» λέαινα που χάρισε το βραβείο στον Θοδωρή Μάττα. **2.** Ο «βασιλιάς» στην ομίχλη. **3.** «Ο κωδικός της ζέβρας». Οι ζέβρες του κ. Μάττα χρησιμοποιήθηκαν ως «μασκότ» στο αμερικανικό αντικαρκινικό ίδρυμα Carcinoid για καλό σκοπό. **4.** Η «παιδική χαρά» των τοιτάχ. **5.** Στα σαγόνια του θανάτου. Ένα από τα δραματικά «κλικ». **6.** «Οι τρεις σιαματοφύλακες» που μοιάζουν «αποζάρουν» στον φακό του Έλληνα φωτογράφου

χωρίς δεύτερη σκέψη: «Ζέβρες και ελέφαντες. Οι μεν ζέβρες, λόγω των ιδιαίτερων μοτίβων στο δέρμα, σου δίνουν τη δυνατότητα να ελιχθείς και να βγάλεις σπουδαίες φωτογραφίες, ακόμα κι όταν το φως, τα χρώματα, το περιβάλλον δεν βοηθούν. Οι δε ελέφαντες λόγω του όγκου τους και της συνήθειας να περπατάνε σε ευθεία γραμμή προσφέρουν ευκαιρίες για εκπληκτικές aniscape φωτογραφίες».

Οι αγαπημένες ζέβρες του Θεσσαλονικιού φωτογράφου έχουν μάλιστα «πρωταγωνιστήσει» ως μασκότ στο αμερικανικό αντικαρκινικό ίδρυμα Carcinoid, το οποίο έχει υιοθετήσει ως σήμα του τη ζέβρα, με τις φωτογραφίες και τα ημερολόγια να πωλούνται με σκοπό τη συγκέντρωση χρημάτων για την υποστήριξη ασθενών που πάσχουν από καρκίνο.

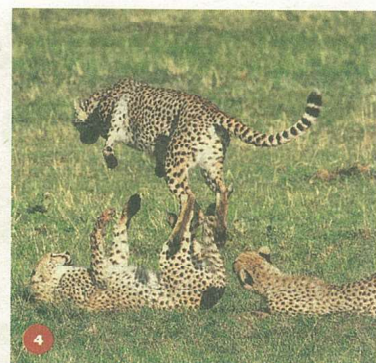
«Η τέχνη πάντα πρέπει να βρίσκεται κοντά στον άνθρωπο, όχι μόνο για να τον ευφώνει και να τον καλλιεργεί πνευματικά, αλλά και για να βοηθά σε πρακτικά ζητήματα.

Μια βραβευμένη λέαινα

Παρόλο που δύσκολα μπορεί να ξεχωρίσει τα αγαπημένα του «κλικ», αναμφισβήτητα μια λέαινα βρίσκεται μεταξύ αυτών. «Είναι η φωτογραφία που 10 χρόνια πριν μου άνοιξε πολλές επαγγελματικές πόρτες σε διεθνές επίπεδο. Το βραβείο που κέρδισα εξαιτίας της έστρεψε το ενδιαφέρον εκδοτών στη δουλειά μου και σταδιακά οι προτάσεις συνεργασίας άρχισαν να αυξάνονται. Τη χρωστάω στον εκπληκτικό ιχνελάτη-οδηγό μου, ο οποίος μπόρεσε να τη διακρίνει μέσα στα χόρτα. Η εστίαση έγινε χειροκίνητα, λόγω του ότι κανείς αισθητήρας δεν ήταν δυνατόν να κεντράρει πάνω στα χαοτικά κινούμενα από τον αέρα χόρτα και τα μάτια της λέαινας. Είχα λίγα δευτερόλεπτα στη διάθεσή μου, μια που η λέαινα χαμήλωσε εντελώς το κεφάλι της! Στάθηκα τυχερός».

Τα ταξίδια του στις αχαθείς, ανέγχιτες εκτάσεις συνήθως προγραμματίζονται δυο φορές τον χρόνο για 15 περίπου ημέρες κάθε φορά. «Με το που αφιάνει το βουπόδι, νιώθει το μυαλό και την ψυχή σου ανάλαφρα. Θυμάμαι ένα πρωί στο Σερνεγκέτι της Τανζανίας, ο ήλιος μόλις είχε ανατείλει και μπροστά μου έβλεπα μια μεγάλη αγέλη λιονταριών να περπατάνε ακροβολισμένα στο ψηλό χορτάρι που είχε βαφτεί χρυσοκόκκινο από τις ακτίνες του ήλιου. Αφισα κάτω τη μηχανή και έζησα τη στιγμή, τα χρώματα, το φως, το πρωινό αεράκι. Ήμουν στον παράδεισό μου για λίγα λεπτά»...

Όπως είναι φυσικό, δεν έχουν λείψει και οι στιγμές που ένιωσε την «καυτή ανάσα» του άγριου ζώου. «Πάντα είμαι προσεκτικός και φροντίζω να μην περνά τις κόκκινες γραμμές. Ήταν το 2010 στη Ζάμπια. Καθώς περιφερόμουν με το τζιπ στο εθνικό πάρκο Λουάνγκουα, σε κάποιο σημείο με πυκνούς θάμνους η μυρωδιά πτώματος σε αποσύνθεση ήταν έντονη, ενδεικτική ότι κάποιος θηρευτής είχε σκοτώσει το θήραμά του. Η ορατότητα ήταν περιορισμένη, παρ' όλα αυτά ζήτησα από τον οδηγό να πλησιάσουμε. Το όχημα μπήκε μέσα στον θαμνότοπο και καθώς πλησιάζαμε στη μυρωδιά ανασκόπηκε από τα ψηλά χόρτα μια αρσενική λεοπάδαλη, η οποία μας

Workshops για αρχάριους

Όσο για τα workshops στην άγρια φύση για τους πιο τολμηρούς, «Είναι όλοι ευπρόσδεκτοι! Οι μαθητές μου, Έλληνες αλλά και ξένοι, είναι σε πολλές περιπτώσεις εντελώς αρχάριοι, άλλοι δε έρχονται κυρίως για την παρατήρηση, ούτε καν φωτογραφίζουν! Βεβαίως και θα ασχοληθώ πιο επιστημένα με κάποιον που έχει τη διάθεση να μάθει wildlife φωτογραφία, όμως σε γενικές γραμμές η συμμετοχή στα workshops που οργανώνω δεν προϋποθέτει φωτογραφικές γνώσεις. Ακόμα κι αν κάποιον δεν τον ενδιαφέρει η φωτογραφία, αλλά απλά θέλει να κάνει το σαφάρι που πάντα ονειρευόταν, είναι ευπρόσδεκτος. Ο πιο έμπειρος φωτογραφικά, αυτός που θέλει να μυηθεί στα μυστικά του χώρου, θα έχει με τη σειρά του την ευκαιρία για θεωρητικά και πρακτικά μαθήματα μέσα στην καρδιά των γεγονότων, στα πιο εμβληματικά εθνικά πάρκα της Ανατολικής και Νότιας Αφρικής».

έδειξε τα δόντια της κι έκανε κι εκείνο το χαρακτηριστικό «σφύριγμα» που κάνουν τα αιλουροειδή όταν σε προειδοποιούν ότι θα επιτεθούν. Υποχωρήσαμε αμέσως, η εμπειρία όμως αυτή με διδάξε ότι καμία φωτογραφία, όσο καλή κι αν είναι, δεν αξίζει τη σωματική σου ακεραιότητα».

Εκτός από τους κινδύνους δεν λείπουν και τα ξεκαρδιστικά περιστατικά. Τα ξενοδοχεία - lodge στην Αφρική έχουν συνήθως ανοιχτούς χώρους, χωρίς περίφραξη. Τρως το μεσημεριανό σου και λίγα μέτρα πιο δίπλα βλέπεις ζέβρες και αντιλόπες! Οι μαϊμούδες έχουν την τιμητική τους, καθώς προσπαθούν να αρπάξουν φρούτα από τον μπουφέ, με τους απελπισμένους σερβιτόρους συνήθως να τις κυνηγούν.

«Ένα πρωί παρατηρώ με την άκρη του ματιού μου ένα μαϊμούδακι να κατεβαίνει με ταχύτητα το δέντρο, βρίσκεται πάνω στο τραπέζι, γλιστράει και καταλήγει μέσα στην πιατέλα! Δεν ποείται όμως... Με μια μπανάνα στο ένα χέρι και φέτες αναπό στο άλλο, το σκάει μέσα στην καλή χαρά» θυμάται γελούντας. Ο κ. Μάττας θλίβεται διαπιστώνοντας, όπως σημειώνει, ότι «ο άνθρωπος έχει εξελιχθεί στο πιο άπληστο ον του πλανήτη. Δεν σέβεται τίποτα, ξέρει μόνο να σπαταλά, να εκμεταλλεύεται, να καταστρέφει, να καταναλώνει περισσότερα από όσα χρειάζεται. Στο ζωικό βασίλειο, αντίθετα, δεν θα δεις ποτέ ένα λιοντάρι, έναν κροκόδειλο να σκοτώνει για πλάκα ή για ευχαρίστηση. Θα πάρει μόνο ό,τι χρειάζεται για να επιβιώσει κι έτσι διατηρείται εδώ κι εκατομμύρια χρόνια ο κύκλος της ζωής και η ισορροπία στη φύση. Εχω σε πολύ μεγαλύτερη εκτίμηση το «ήθος» και τον χαρακτήρα του ζωικού βασιλείου, παρά εκείνο του ανθρώπου».

Στην ίδια λογική εκφράζει τη διαφωνία του στην ύπαρξη ζωολογικών κήπων. «Ζώα που θα έπρεπε βάζει της φύσης τους να περιφέρονται σε απέραντες εκτάσεις, περιορίζονται σε ανθρώπινες κατασκευές και κατανάει παραμορφώνεται από την ακινοσία και ιο πάθος. Αν έχει κάποια αεία η «φωνή» μου, προτρέπω τους συμπολίτες μας να μην επισκέπτονται τους ζωολογικούς κήπους, διότι αυτό που βλέπουν είναι στην ουσία ψεύτικα».